

ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ

2025 FAALİYET RAPORU

Prof. Dr. Erkan Fidan

1. Arazi Çalışmaları

Tavşanlı Höyük 2025 Yılı Kazı Çalışmaları (Kazı Başkanı)

Yer: Tavşanlı / Kütahya

Dönem: 2025 Sezonu (Mayıs–Aralık)

Kapsam: Batı Anadolu’nun en büyük höyüğü olan yerleşmede Tunç Çağı’nın tüm evrelerine ilişkin günümüzden 5000 ila 3000 yıllık bir süreci kapsayacak şekilde kazı çalışmaları yapılmıştır. Kazının 2025 yılı bulgularını Eylül ve Ekim aylarında iki farklı açıklama ile Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy kamuoyu ile paylaşmıştır.

Çayönü Kazısı (Ekip Üyesi)

Yer: Ergani / Diyarbakır

Dönem: 2025 Sezonu (Mayıs - Aralık)

Kapsam: Doç. Dr. Savaş Sarıaltun başkanlığındaki kazıda Tunç Çağı mimarlığı üzerine çalışmalar yapılmıştır.

Kütahya ve Manisa Yüzey Araştırması (Ekip Üyesi)

Yer: Kütahya ve Manisa

Dönem: 2025 Sezonu (Ağustos)

Kapsam: Doç. Dr. Levent Keskin başkanlığındaki yüzey erken dönem madencilik üzerine çalışmalar yapılmıştır.

2. Akademik Yayın ve Bildiriler

Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

1- Büyükakmanlar Nihan, Seçer Fidan Sezer, Fidan Erkan Kütahya Tavşanlı Höyük'te 2022 yılında bulunan MÖ 3. Binyıl'a Ait İdoller, HÖYÜK dergisi, TTK yayınları (Baskıda Kasım 2025)

2- Fidan Erkan, Erdan Emre, İç Kuzeybatı Anadolu'da Bir Rodos Gelini (?) Bahçelievler Yerleşiminden Beklenmedik Bir Fibula Türü, Gephyra 30, (Baskıda Kasım 2025)

3- SİLİBOLATLAZ BAYKARA DERYA, FİDAN MUSTAFA ERKAN (2025).
Tunç Çağı Tavşanlı Höyük Yerleşiminin Hayvansal Geçim Ekonomisi.
GAZİANTEP UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplar veya kitaplardaki bölümler:

C2. Yazılan ulusal/uluslararası kitaplardaki bölümler:

1. 44. KAZI SONUÇLARI TOPLANTISI, Bölüm adı:(TAVŞANLI HÖYÜK KAZISI
2023) (2025)., FİDAN MUSTAFA ERKAN,ERDAL YILMAZ
SELİM,NAİBOĞLU NİHAN,SEÇER FİDAN SEZER

2. 40. ARAŞTIRMA SONUÇLARI TOPLANTISI, Bölüm adı:(ESKİŞEHİR VE
KÜTAHYA İLLERİ TARİH ÖNCESİ DÖNEM YÜZEY ARAŞTIRMALARI
(EKAR 2023 – SON SEZON)) (2025)., KESKİN HAKKI LEVENT,FİDAN
MUSTAFA ERKAN, Karatak Atalay,

3. Serpen, A., & KILIÇ, T.,FİDAN E. (2025). KENT TURİZM POTANSİYELİNİN
MEKÂNSAL DİNAMİKLERİ: BİLECİK ÖRNEĞİ . ASERC 2nd INTERNATIONAL
CONFERENCE ON HUMANITY AND SOCIAL SCIENCES (pp.394-403). İstanbul, Turkey

Ulusal hakemli dergilerde yayımlanan makaleler

SARIALTUN SAVAŞ, FİDAN MUSTAFA ERKAN (2025). NEOLİTİK ÇANAK ÇÖMLEK
ÜRETİMİNDE LEVHA TEKNİĞİNİN KULLANIMI: BAHÇELİEVLER YERLEŞMESİ
BULGULARI. Septem Artes 3.

Bildiriler

Fidan E.

Bilecik'in in insanları ve ilk mekanları

Şehir ve Kültür Akademisi, Bilecik, Türkiye, 05 Mayıs 2025

Fidan E.

Tavşanlı Höyük Kazıları 2024 yılı çalışmaları, Uluslararası Müzeciler Günü, Kütahya, Türkiye, 20 Mayıs 2025

Fidan E.

Tavşanlı Höyük, Bir Vizyonun Doğuşu: Geleceğe Miras – Arkeolojinin Altın Çağı" sergisi ve "Uluslararası Arkeoloji Sempozyumu, 7 Ağustos Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, Ankara

Fidan E.

Karaz Mimarisi, Karaz Sempozyumu, Erzurum, Türkiye, 22 - 23 Ağustos 2025, cilt.1, sa.1, ss.15-17,

Yönetilen Tezler

DALGIÇ YASEMİN, (2025). Bakır ve bakır alaşımlı eserlerde korozyon ve Tavşanlı höyük kazısı eserleri üzerinden korozyon tanımlama yöntemleri, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi->Lisansüstü Eğitim Enstitüsü->Arkeoloji Ana Bilim Dalı

ÇEŞME ÜMMÜHAN, (2025). Paleolitik Çağ'dan Demir Çağı'na kadar Batı Anadolu'da yabani hayvan kalıntıları, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi->Lisansüstü Eğitim Enstitüsü->Arkeoloji Ana Bilim Dalı (Tamamlandı)

SERPEN ASLI, (2025). Bilecik kent turizmi; mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi->Lisansüstü Eğitim Enstitüsü->Coğrafya Ana Bilim Dalı (Tamamlandı)

Bilimsel ve Akademik Faaliyetlerin Değerlendirmesi

2025 yılında Tavşanlı Höyük Kazıları ile Tunç Çağlarının bölgedeki anahtar kentinde tabakalanma anlaşılmıştır. Ayrıca diğer akademik çalışmalarla Neolitikten Tunç Çağı'na, Batı Anadolu'dan Doğu Anadolu'ya arkeoloji bilimi için katkı sunulmuştur

Görsel

Tavşanlı Höyük

Doç. Dr. Deniz SARI'ya Ait Son Bir Yılda Yürütölen Arazi Çalışmaları ve Akademik Çalışmalara (Kitap, Dergi, Makale, Bildiri vb.) Ait Rapor

Makale

Sarı, D. (2025a). Epipalaeolithic Ritual Practices at Gedikkaya Cave, Northwestern Türkiye. *Anadolu Araştırmaları / Anatolian Research*, (31), 1–16.

<https://doi.org/10.26650/anar.2024.31.1563883>

Sarı, D. (2025b). Neolitik Dönemde Kısa Süreli Tepeüstü ve Mağara Yerleşimleri: Keçiçayırı ve Gedikkaya Örnekleri. *Arkeoloji ve Sanat*, 178, 45–54.

Sarı, D., & Tuna, Y. (Baskıda). Karaağaç Tümölüsü Altında Bulunan Erken Tunç Çağı III Çanak Çömleği Üzerine Bir Değerlendirme. *Arkeoloji Dergisi*.

Sarı, D., & Mean, F. D. (Baskıda). Arkeolojik Mirasın Kentle Buluşması: Deneysel Arkeoloji Yoluyla Mimari Hafızanın Yeniden İnşası: Bilecik Demircihöyük Örneği. *Kent Akademisi*.

Bildiri

Sarı, D. (2024). Gedikkaya Cave in North-western Türkiye: the Epipalaeolithic layer that connected to ritual activity. *World Neolithic Congress*, 4-8 November 2024. Şanlıurfa.

Sarı, D. (2024). Short-term Hilltop and Cave Settlements during the Neolithic Period: The Case of Keçiçayırı and Gedikkaya Sites”, *World Neolithic Congress*, 4-8 November 2024, Şanlıurfa, Türkiye

Bağcıvan, S., & Sarı, D. (2024). MÖ 2. Binyılda Anadolu'da Suç ve Adalet. 12. Ege Sosyal Bilimler Kongresi 26-30 Aralık 2024 (s. 4400-4416). İzmir: Academy Global Publishing House.

Projeler

Yönetim Komitesi (Management Committee-MC) üyesi. COST: CA19131- Europe Through Textiles: Network for an integrated and interdisciplinary Humanities (EuroWeb)

Danışman. TÜBİTAK BİDEB-2218 PROJESİ. Bilecik Gedikkaya Mağarası Çanak Çömleği Işığında İç Kuzeybatı Anadolu Balkan İlişkiler (BİDEB Proje No. 123C292). Yürütücü: Şemsettin AKYOL

Arazi Çalışması

Küllüoba Kazıları Kazı Başkan Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Haralambos NİKOLAYİDİS'in 2025 yılı çalışmaları hak.

Akademik Çalışmalar :

Nikolayidis, H. (2025). "Savaşların Kültürel Miras Üzerine Etkisi: 2. Dünya Savaşı Sırasında Yunanistan'da Arkeolojik Çalışmalar ve Tarihi Eserlerin Korunması", *Balkan Araştırmaları: Yunanistan I (Tarih-Kültür-Siyaset)*, 1-21, Edirne (**Yayın Aşamasında**).

Nikolayidis, H. (2025). "Nikaia'nın (İznik) Roma Sikkeleri Üzerindeki Mimari Betimlere Dair Bir Değerlendirme", *Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 15/29, 1-28.

Erpehlivan, H., Nikolayidis, H., Tuna, E. ve Tuna, Y. (2025). "Bilecik İli Arkeolojik Yüzey Araştırması: 2023 Yılı Çalışmaları", 40. Araştırma Sonuçları Toplantısı, 1, 277-295, Ankara.

Nikolayidis, H. (2025). Bilecik İli Tarihi Coğrafyası ve Güncel Araştırmalar (23.05.2025 tarihinde MEB Öğretmen Akademileri programı kapsamında davetli konuşmacı olarak Bilecik Müzesi'nde sunum gerçekleştirilmiştir).

Arazi Çalışmaları :

23.06.2025-18.07.2025 > Doç. Dr. Michele MASSA'nın başkanlığında Konya ili, Çumra ilçesinde gerçekleştirilen "Türkmen-Karahöyük [Proje Numarası-CK024203 (2025)]" bilimsel kazı çalışması.

14.09.2025-29.09.2025 > Doç. Dr. Hüseyin ERPEHLİVAN'ın başkanlığında Bilecik ili genelinde gerçekleştirilen "Bilecik ili Arkeolojik Yüzey Araştırması [Proje Numarası-YA011102 (2025)]" yüzey araştırması.

ARKEOLOJİ BÖLÜMÜ

2025 FAALİYET RAPORU

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf TUNA

1. Arazi Çalışmaları

- Küllüoba 2025 Yılı Kazı Çalışmaları

Yer: Seyitgazi / Eskişehir

Dönem: 2025 Sezonu (Haziran–Eylül)

Bilimsel Başkan: Prof. Dr. Murat Türkteki

Kazı Başkan Yardımcısı: Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Tuna

Kapsam: Küllüoba yerleşmesinde Erken Tunç Çağı Ia–IIIb tabakalarına yönelik mimari, stratigrafik ve arkeometrik incelemeler yürütülmüştür.

2. Akademik Yayın ve Bildiriler

Tür	Yayın / Bildiri Adı	Yazar(lar)	Durumu	Yıl
Makale (Baskıda)	Karaağaç Tümülüsü'nde Bulunan İlk Tunç Çağı III Çanak Çömleği Üzerine Bir Değerlendirme	Deniz Sarı-Yusuf Tuna	Baskıda (2025)	2025
Bildiri (Tam Metin)	Küllüoba Kazısının Kesin Tarihleme Verileri ve Stratigrafisi	Yusuf Tuna	45. Kazı, Yüzey Araştırmalar ve Arkeometri Sonuçları Toplantısı.	2025

3. Bilimsel ve Akademik Faaliyetlerin Değerlendirmesi

2025 yılında Küllüoba kazısı aracılığıyla bölgesel Erken Tunç Çağı kronolojisinin netleştirilmesi yönünde önemli bilimsel ilerlemeler kaydedilmiştir. Ayrıca Karaağaç

Tümölüsünde yürütülen çalışmalar sonucunda tespit edilen seramik verileri, Batı Anadolu Erken Tunç Çağı III evresinin yerleşim şablonu, tipolojik ve üretim özelliklerine dair önemli bulgular sunmuştur.

4. Görsel Belgeler

- Küllüoba 2025 kazı alanı genel görünümü

- Karaağaç Tümölüsü seramik buluntuları

- 45. Kazı Sonuçları Toplantısı sunum görseli

OTURUM BAŞKANI: EMO KANER
9:00-9:15 Kültür ve Turizm Bakanlığı Başkanı'nun Açılış Konuşması
9:15-9:30 Yener TUNA
9:30-9:45 Eskişehir Kültür ve Turizm Bakanlığı Başkanı'nun Açılış Konuşması
9:45-9:55 Kültür ve Turizm Bakanlığı Başkanı'nun Açılış Konuşması
Akhmetov Cevat GÜZCAN

Doç. Dr. Hüseyin ERPEHLİVAN

Ankara'daki Demir Çağı Tümülüslerinin Yeniden Değerlendirilmesi

Bu çalışma, Ankara çevresinde yer alan Demir Çağı tümülüslerinin tarihinin yeniden ele alınmasını amaçlamaktadır. Tümülüsler, ölümlerin anısına toprakla örtülmüş anıt mezarlar olarak tanımlanmaktadır ve Friglerden itibaren Anadolu'nun önemli kültürel simgeleri arasında yer almaktadır. Ancak Ankara'daki örneklerin hangi dönemlere ait olduğu ve hangi topluluklarla ilişkili oldukları konusunda bugüne kadar birçok belirsizlik bulunmuştur.

Araştırmada hem eski kazı ve incelemeler hem de son yıllarda elde edilen arkeolojik veriler bir araya getirilerek belirsizliklerin giderilmesi hedeflenmiştir. Seramik biçimleri, mezar mimarisi, yazıtlar ve süsleme detayları gibi farklı kanıt türleri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgular, bazı tümülüslerin daha önce sanılandan farklı dönemlere ait olabileceğini göstermektedir. Örneğin, bazı mezar tipleri ve seramik örnekleri Frig dönemine (yaklaşık MÖ 8–6. yüzyıllar) işaret ederken, bazı yapıların bu dönemin ardından da kullanıldığı tespit edilmiştir. Böylece, Ankara'daki tümülüslerin yalnızca Friglerle değil, onları izleyen Demir Çağı topluluklarıyla da ilişkili olduğu ortaya konmuştur.

Çalışmada ayrıca, tümülüslerin zaman içinde ciddi biçimde tahrip edildiği vurgulanmaktadır. Ankara'nın büyümesi, yeni yollar ve yapılar, doğal erozyon ve tarım faaliyetleri nedeniyle birçok tümülüsün şeklinin bozulduğu veya tamamen yok olduğu belirlenmiştir. Günümüzde hâlâ görülebilen örneklerin, geçmişin yalnızca küçük bir kısmını temsil ettiği ifade edilmektedir.

Yazılı kaynaklar ve küçük buluntular (kap-kacak, fibula, takı, kemik parçaları) tarih belirlemede önemli kanıtlar olarak değerlendirilmiştir. Bu veriler sayesinde mezarların ait olduğu sosyal statü, inanç sistemi ve dönemin sanat anlayışı hakkında bilgi edinilmiştir.

Araştırmanın sonunda, Ankara'daki Demir Çağı Tümülüslerinin tarihlenmesi, korunması ve belgelenmesi için öneriler sunulmaktadır. Özellikle kent içinde kalan ve üzeri örtülmüş tümülüslerin yeniden haritalanması, hava fotoğrafları ile eski kayıtların karşılaştırılması gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca, gelecekte yapılacak kazıların sistematik biçimde yürütülmesi ve karbon tarihlleme gibi bilimsel yöntemlerin kullanılması önerilmektedir.

Bu çalışma, yalnızca Ankara'nın değil, tüm Orta Anadolu'nun erken tarihine ışık tutmaktadır. Frig kültürünün bölgedeki etkileri, yerleşim düzeni ve mezar gelenekleri üzerinden yeniden anlaşılabilen ve geçmiş ile günümüz arasında kültürel mirasın korunmasına dair düşünceler geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Bilecik İli Arkeolojik Yüzey Araştırması 2025 Sezonu Özeti

Bilecik İli Arkeolojik Yüzey Araştırması, 2022 yılında başlatılmış ve kentin tüm arkeolojik mirasını belgelemeyi hedefleyen kapsamlı bir kültür envanteri projesidir. Çalışmalar, Doç. Dr. Hüseyin Erpehlivan başkanlığında yürütülmekte ve Bilecik'in tarih öncesinden Bizans dönemine kadar uzanan yerleşim izlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Proje, daha önce Prof. Dr. Turan Efe ve Doç. Dr. Deniz Sarı'nın yürüttüğü araştırmalardan elde edilen verilerle de desteklenmektedir. Bu çerçevede özellikle önceki araştırmalarda ikinci planda kalan Demir Çağı ve Antik Çağ kalıntılarının sistematik biçimde belgelenmesi hedeflenmiştir.

Her yıl belirli ilçelere odaklanan ekip, 2025 sezonunda çalışmalarını Bozüyük ve Söğüt ilçelerinde yoğunlaştırmıştır. Eylül ayının ilk üç haftasında gerçekleştirilen araştırmalar hem tescilli hem de tescilsiz alanlarda yer alan höyük, tümülüs, kale ve yerleşmeleri kapsamıştır. Araştırma planına ayrıca aciliyet gerektiren bazı bölgeler de dâhil edilmiştir.

Bu sezon incelenen alanlardan biri olan Aharköy Höyük, yüzeyde Erken Tunç Çağı seramikleriyle temsil edilmiştir. Yakınındaki gömü alanında taş sanduka mezar kalıntıları tespit edilmiş, ancak büyük ölçüde eski kaçak kazılarla tahrip edilmiştir. Ambar Tepe ve Oluklu Höyük'te Roma ve Erken Tunç Çağı'na ait seramik buluntulara rastlanmıştır. Poyra Mezarlık Tümülüsü, üzerinde Müslüman mezarları bulunmasına rağmen, biçimsel özellikleriyle bir tümülüs olabileceğini düşündürmüştür.

Asar Tepe adlı yerleşim, Demir Çağı'ndan Hellenistik dönemin sonuna kadar kesintili yerleşim izleri vermesiyle dikkat çekmiştir. Aynı bölgede bulunan Kavuşak, Çerkezçetmi ve Killi Höyük gibi alanlarda hem Tunç Çağı hem Roma dönemine ait parçalar kaydedilmiştir. Bazı höyüklerde kaçak kazı izleri oldukça belirgindir; örneğin Hüsümler Höyük'te açılmış derin çukurlar hem kültür tabakalarını hem de mimari kalıntıları tahrip etmiştir.

Bozüyük merkezine yakın Yeni Mahalle (Hüyücek) Tümülüsü ve Dodurga Tümülüsü gibi alanlarda arkeolojik malzeme sınırlı olsa da Dodurga Yeşil Cami duvarında Erken Bizans dönemine ait bir mezar yazıtının bulunması sezonun önemli keşiflerinden biridir. "Burada yardım çağıranların piskoposu Eudokios yatmaktadır" ifadesini içeren bu Yunanca yazıt, MS 4–6. yüzyıllara tarihlenmektedir. Bu buluntu, erken Hristiyanlık döneminde bölgenin dinsel yapısına dair yeni ipuçları sunmaktadır.

Bozüyük Üyük Tepe'de, ana kayaya oyulmuş iki sarnıç tespit edilmiştir. Buradaki seramikler, Demir Çağı'ndan Roma dönemine kadar kullanım gördüğünü kanıtlamaktadır. Kale Tepe adlı yerleşimde ise taş sur kalıntıları korunmuş olup, alanın Erken Tunç Çağı'ndan Hellenistik döneme kadar süren bir yerleşim olduğu belirlenmiştir.

Araştırma ekibi, Çayköy Tepesi, Akkum Tümülüsü ve Asar Tepe gibi alanlarda da incelemeler yapmıştır. Bu bölgelerde tahribat, doğal erozyon kadar tarım ve iş makinelerinin yarattığı mekanik müdahalelerden kaynaklanmaktadır. Asar Tepe (Dudaş), MÖ 2. binyıldan Demir Çağı'na uzanan sürekli bir yerleşim göstermektedir. Değirmen Tepe'de gözlemlenen taş duvarlar, Hellenistik dönemde kısa süreli savunma amaçlı bir kullanım olduğunu düşündürmektedir.

Araştırmaların bir diğer bölümü, mağaralar ve doğal oluşumların incelenmesine ayrılmıştır. Geçitli Mağarası'nda daha önce raporlanmış Erken Tunç Çağı ve Roma dönemi malzemeleri bu yıl yeniden saptanamamıştır. Ancak mağaranın tabanındaki kaçak kazı çukurları, stratigrafik tabakaların zarar gördüğünü göstermektedir. Benzer şekilde Üyüçük Tümülüsü ve Asar Tepe Kalesi gibi alanlarda da yeni tarihli tahribatlar dikkat çekmiştir.

Genel olarak 2025 yılı sezonu, Bozüyük Ovası'nın arkeolojik potansiyelini yeniden ortaya koymuştur. Bu ova, Demircihöyük ve Küllüoba gibi önemli kazı merkezleriyle aynı coğrafyada yer almakta ve Erken Tunç Çağı yerleşimleriyle karakterize edilmektedir. Ancak bölgede her döneme ait ikincil kalıntılar da görülmektedir. Höyük tipi yerleşmelerin en büyük sorunu, mekanize tarım nedeniyle tabakalarının her geçen yıl kaybolmasıdır.

Tepe üstü yerleşmeler, bölgedeki ikinci büyük yerleşim tipi olarak öne çıkmaktadır. Bu tür alanlar, doğal savunma avantajı sağlayan yüksek noktalara kurulmuştur ve genellikle taş surlarla çevrilidir. Seramik buluntular, bu alanların sadece askeri değil, sivil yerleşim olarak da kullanıldığını göstermektedir. Bu tipteki yerleşmelerin yoğunluğu özellikle Demir Çağı ve Hellenistik dönemlerde artmıştır. Ancak erozyon, bu alanlardaki arkeolojik tabakaların en büyük düşmanıdır.

Düz veya düzleşmiş yerleşmeler ise Neolitik dönemden Orta Çağ'a kadar uzanan bir kronolojiye sahiptir. Bu alanların en temel sorunu, yüzey görünürlüğünün az olması nedeniyle ancak yoğun araştırmalarla keşfedilebilmeleridir.

2025 sezonunda araştırılan gömü alanlarının sayısı önceki yıllara göre daha fazladır. Özellikle Bozüyük bölgesindeki tümülüslerin çoğunun Orta ve Geç Demir Çağı'na ait olduğu düşünülmektedir. Bu durum, bölgedeki Pers hâkimiyeti dönemine dair yeni ipuçları da sunmaktadır. Tümülüslerin çoğu arkeolojik malzeme bakımından fakir olmakla birlikte, tipolojik özellikleri dönemselleştirme açısından önem taşımaktadır.

Bilecik il merkezi yakınlarındaki Dedekaya ve İntepe mağaraları, daha önce olduğu gibi bu yıl da eski çağ kullanımlarına dair izler vermemiştir.

Sonuç olarak, 2025 yılı yüzey araştırmaları kapsamında toplam 43 nokta ziyaret edilmiş, bunlardan 27'si taşınmaz kültür varlığı envanterine alınmıştır. Bu noktalar arasında 10 yeni tespit bulunmaktadır. Toplanan seramik örneklerin büyük bölümü çizilmiş ve fotoğraflanmıştır; ayrıca Türk Tarih Kurumu desteğiyle arkeometrik analizler sürmektedir.

Araştırmalar sırasında bazı alanlarda 1/25.000 ölçekli haritaların topografik detayları anlamada yetersiz kaldığı anlaşılmıştır. Bu nedenle, ilerleyen sezonlarda özellikle savunma yapılarında insansız hava araçları (İHA) ile yüksek çözünürlüklü hava fotoğrafları çekilerek sayısal arazi modelleri oluşturulması planlanmaktadır. Ayrıca, buluntuların sınırlı olduğu bazı yerleşmelerde yoğun (intensive) araştırma teknikleriyle yeniden çalışma yapılması hedeflenmektedir.

Bu sonuçlar, Bilecik bölgesinin tarihöncesinden Bizans'a kadar uzanan çok katmanlı yerleşim geçmişine ışık tutmakta ve bölgenin kültürel sürekliliğini belgeleyen önemli veriler sunmaktadır. Proje hem bölgesel arkeolojiye hem de Orta Anadolu–Marmara geçiş bölgesinin yerleşim tarihine katkı sağlayan örnek bir saha çalışması olarak öne çıkmaktadır.

Türkmen-Karahöyük Arkeoloji Projesi (TKAP) – 2025 Sezonu Genel Özeti

2025 yazında yürütülen Türkmen-Karahöyük Arkeoloji Projesi (TKAP), Konya Ovası'nın kalbinde yer alan büyük bir höyükte başlatılan uzun vadeli bir kazı çalışmasıdır. Bilkent Üniversitesi'nden Doç. Dr. Michele Rüzgâr Massa ve Chicago Üniversitesi'nden Doç. Dr. James Osborne'un ortak yönettiği bu proje, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi'nden Doç. Dr. Hüseyin Erpehlivan'ın koordinatörlüğünde yürütülmekte ve bölgenin tarih öncesinden Hellenistik Dönem'e uzanan uzun yerleşim geçmişini aydınlatmayı amaçlamaktadır. Konya Ovası, Çarşamba Nehri'nin taşıdığı alüvyonlarla şekillenmiş, Türkiye'nin en verimli tarım alanlarından biridir. Bu bölge, Çatalhöyük ve Boncuklu Höyük gibi Neolitik dönem yerleşimleriyle tanınsa da, Tunç ve Demir Çağları'na ait yerleşimler bugüne kadar sınırlı ölçüde araştırılmıştır.

Türkmen-Karahöyük, yaklaşık 30 hektarlık yüzölçümü ve 35 metrelik yüksekliğiyle Türkiye'nin en büyük höyüklerinden biridir. Höyüğün doğu kısmındaki derin erozyon yarıkları, hem antik dönemde kerpiç mimarinin yoğunluğunu hem de olası giriş kapılarını işaret etmektedir. Yüzeyde toplanan seramikler, yerleşimin MÖ 3000'lerden MÖ 50'ye kadar kesintisiz biçimde sürdüğünü göstermektedir. Bu süreklilik, höyüğü Orta Anadolu'nun güneyinde bir "tip yerleşme" haline getirmektedir.

Türkmen-Karahöyük'ün önemi, 2019 yılında bulunan hiyeroglif Luwice bir yazıtla daha da artmıştır. "Büyük Kral Hartapu" adlı bir hükümdarın Muşki Krallığı'nı yenilgisini anlatan bu yazıt, höyüğün Demir

Çağı'nda güçlü bir krallığın başkenti olduğunu düşündürmektedir. Höyüğün sonraki dönemlerde de benzer büyüklükte kalması, farklı çağlarda da bölgesel bir merkez olma özelliğini sürdürdüğünü göstermektedir.

2025 kazı sezonu, Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın verdiği ruhsatla Temmuz ve Ağustos aylarında sekiz hafta sürmüştür. Kazılar, höyük üzerindeki üç farklı alanda (Alan 1, 2 ve 3) yürütülmüştür. Her biri 10x10 metre boyutundaki bu kareler, hem stratigrafik analiz hem de öğrenci eğitimi için seçilmiştir. Kazı ekibi, saha öncesi eğitimlerle hem öğrencileri hem de işçileri arkeolojik yöntemler konusunda hazırlamıştır. Ayrıca, yerel halkla işbirliği ve toplumsal farkındalık amacıyla "Toplum Arkeolojisi Laboratuvarı" tarafından çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir.

Dijital Belgeleme Yöntemi

TKAP, kazılarında ileri dijital teknolojiler kullanmaktadır. Geleneksel ölçüm aletleri yerine, yüksek hassasiyetli GPS tabanlı Emlid cihazlarıyla nesnelerin konumu 1 cm'ye kadar doğrulukla kaydedilmektedir. Bu sayede çizim gereksinimi ortadan kalkmakta, hatalar azalmaktadır. Drone görüntüleriyle elde edilen foto-mozaikler, özel yazılımlar (Agisoft Metashape ve ArcGIS) kullanılarak haritalarla birleştirilmekte, her gün güncellenen dijital planlar oluşturulmaktadır.

Alan 1: Hellenistik Kamu Yapıları

Nancy Highcock'un yönettiği Alan 1, höyüğün zirvesinde yer alır. Burada yapılan kazılar, manyetometre verilerinin öngördüğü gibi büyük kamu yapılarının varlığını doğrulamıştır. Buluntular, Geç Hellenistik Dönem'e (MÖ 2.–1. yüzyıl) tarihlenmektedir. İki yapı evresine sahip alanın alt tabakalarında yangın izleri ve zengin organik kalıntılar bulunmuştur. Radyokarbon analizleri, bu yangını MÖ 200–50 yıllarına tarihler. Buluntular arasında seramik küvet parçaları, dokuma tezgâhı ağırlıkları, metal aletler, mühür yüzüğü ve at koşum takımı parçaları yer almaktadır.

Alan 2: Tunç Çağı Konutları

Alvise Matessi'nin yönettiği Alan 2, höyüğün güney yamacında Tunç Çağı'na ait katmanları araştırmak için açılmıştır. Burada iyi korunmuş dört kerpiç yapı ortaya çıkarılmıştır. Bu evler, Çatalhöyük'teki geleneksel yapı tarzlarını anımsatmaktadır. Radyokarbon verileri, yerleşimi MÖ 18. yüzyıla, yeniden kullanım evresini ise MÖ 17.–16. yüzyıllara tarihler. Buluntular arasında dokuma ağırlıkları, bronz damgalar ve mühürlü kil toplar (cretula) bulunmuştur. Bu veriler, o dönemde Türkmen-Karahöyük'te tekstil üretimine dayalı bir ekonomik sistemin var olabileceğini göstermektedir.

Alan 3: Erken Yerleşim ve Üretim Alanları

Nathan Lovejoy'un gözetimindeki Alan 3, höyüğün kuzeydoğusunda yer alan erozyon yarıklarında açılmıştır. Bu alanda amaç, höyüğün en eski katmanlarına ulaşmaktır; ancak birikmiş malzeme nedeniyle sonuçlar sınırlı olmuştur. Buna rağmen, MÖ 3. binyıldan itibaren sürekli yerleşim olduğunu gösteren seramikler, bronz damga ve bir gümüş sikke bulunmuştur. Ayrıca, doğum öncesi döneme ait bir bebek mezarı da tespit edilmiştir. Bu buluntu, antik DNA çalışmaları için önemli bir potansiyel taşımaktadır. Aynı alanda MÖ 18.–17. yüzyıllara tarihlenen fırınlar ve hayvan kalıntıları, burada çanak çömlek veya metal üretimi gibi endüstriyel faaliyetlerin yürütüldüğünü düşündürmektedir.

Uzman Analizleri

Yüzeyde bulunan bir insan kafatası, radyokarbon testleriyle MÖ 1100–950 yıllarına, yani Erken Demir Çağı'na tarihlenmiştir. Bu buluntu, o dönemde bölgede şiddetli bir yıkım yaşandığına işaret eder. Arkeobotanik çalışmalar, yerleşimde tahıl (buğday, arpa), baklagil (mercimek, burçak) ve üzüm

retiminin sürekliliğini göstermiştir. Tunç ağı'na ait incir tohumları, dış ticaret ya da ithalatın da var olabileceğini düşündürmektedir.

Seramik Analizi

Hellenistik döneme ait çanak çömlekler, dönemin tipik sofra eşyaları, pişirme kapları ve saklama kaplarını içermektedir. Kalıp yapımı kaseler, Anadolu bantlı seramikler ve Parlak Siyah anak çömlek gibi gruplar özellikle dikkat çekmektedir. Bu buluntular, Türkmen-Karahöyük'n Doğu Akdeniz ticaret ağlarına dahil olduğunu ve M 2.–1. yüzyıllarda Roma ncesi ekonomik değişimlerden etkilendiğini göstermektedir.

Türkmen-Karahöyük kazıları, Orta Anadolu'nun güneyinde Tunç ağı'ndan Hellenistik Dönem'e kadar uzanan çok katmanlı bir tarihsel gelişimi belgelemektedir. 2025 sezonu, hem Demir ağı'nda güçlü bir krallığın merkezi olabileceğini hem de daha erken dönemlerde gelişmiş bir yerleşim düzenine sahip olduğunu ortaya koymuştur. İleri dijital yöntemlerle desteklenen bu çalışmalar, yalnızca bölgesel değil, tüm Anadolu arkeolojisi için yeni bir dönemin kapısını aralamaktadır.

KÜLLÜOBA KAZISI (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü Proje No: CK012602)

Kazı Başkanı: Prof.Dr. Murat Türkteki

Doç.Dr. Deniz Sarı 1. Kazı Başkan Yardımcısı

Dr.Öğr.Üyesi Yusuf Tuna 2. Kazı Başkan Yardımcısı

Doç.Dr. Sinem Türkteki (Kazı Heyet Üyesi)

BAP

Proje Kodu: GAP-2024-568 Proje Türü: Genel Amaçlı Projeler Baş.Tarihi: 20.09.2024 Bitiş Tarihi: 22.09.2025 Görevi: Yürütücü Durumu: Yürüyen Süresi: 12(ay) Başlık: Küllüoba Kazısı'nda Yapı Gömme Uygulamasının Araştırılması

DAILY SABAH

İYE

İSTANBUL

EDUCATION

INVESTIGATIONS

MINORITIES

EXPAT CORNER

DIASPO

Küllüoba excavations reveal Bronze Age structure burial rituals in Türkiye

BY DAILY SABAH WITH AA | İSTANBUL | SEP 02, 2024 - 10:26 AM GMT+3 |

Çatıya kadar gömülmüş! Göbeklitepe ve Çatalhöyük'teki gibi; Kırmızı toprağın sırrı araştırılıyor

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde milattan önce 3 bin yıllarına dayanan şehir yapılanmasının gün yüzüne çıkarıldığı Küllüoba Höyüğü'nde, mimari sistemde tasarlanarak yapılmış ve özenle seçilmiş kırmızı toprakla gömülmüş yapılar bulundu.

DHA

Yayınlanma: 02.10.2024 - 11:16

Son Güncelleme 02.10.2024 - 12:26

1 11

Seyitgazi ilçesine bağlı Yenikent Mahallesi'nde Küllüoba kazı çalışmaları, Kültür ve Turizm Bakanlığı

Haberler > Foto Galeriler > Küllüoba kazılarında 5 bin yıl ön...

Küllüoba kazılarında 5 bin yıl öncesine ait mezarlar bulundu; 4'ü şiddete bağlı, 2'si veremden ölmüş

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde süren Küllüoba arkeolojik kazılarında 5 bin yıl öncesine tarihlenen mezarlar bulundu. İskeletlerde yapılan incelemede 4 bireyin şiddete bağlı olarak, 2 bireyin ise verem hastalığı nedeniyle öldüğü tespit edildi. Kazı Başkanı Prof. Dr. Murat Türkteki, geçen yıl 5 bin yıllık

Bildiriler

İlk Tunç Çağı'nda Batı Anadolu'da Taş Sanduka Mezar Geleneği Küllüoba Örneği ASEAD 14. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu (Sözlü Sunum-Tam Metin Bildiri) Ozan Karakaş-Murat Türkteki (23.11.2024)

Küllüoba İlk Tunç Çağı I Orak Bıçaklarına Genel Bir Bakış ASEAD 14. Uluslararası Sosyal Bilimler Sempozyumu (Sözlü Sunum-Tam Metin Bildiri) Muhammet Dağhan-Murat Türkteki (23.11.2024)

Party or Theraphy? Possible Functions of Anatolian EBA Ritual Pits According to GC-MS Analysis of Organic Residues of Some Pottery, 30th EAA Annual Meeting in Rome, Sözlü Sunum, Özet Bildiri Murat Türkteki (28.08.2024)

Küllüoba Kazısı 2024, 45. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu, (Sözlü Bildiri-Tam Metin) Murat Türkteki (26.05.2025)

Küllüoba Kazısının Kesin Tarihleme Verileri ve Stratigrafisi, 45. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu, (Sözlü Bildiri-Tam Metin) Yusuf Tuna (28.05.2025)

Eskişehir Küllüoba Kazısı'nda Ortaya Çıkarılan 5000 Yıllık Ekmek Analizler ve Ön Sonuçlar (Sözlü Bildiri-Tam Metin) 45. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu, Salih Kavak (28.05.2025)

Küllüoba'da İlk Tunç Çağı Başlangıcına ait Gömülmüş Yapıların Arkeobotanik Değerlendirmesi,(Sözlü Bildiri-Tam Metin) 45. Uluslararası Kazı, Araştırma ve Arkeometri Sempozyumu, A.Cavit Özcan (28.05.2025)

Küllüoba Kazısı 2023 Yılı Çalışmaları, 44. Kazı Sonuçları Toplantısı Bildirileri, (Tam Metin Bildiri) 21-31 Mayıs 2024 Nevşehir, Murat Türkteki, Deniz Sarı, Sinem Türkteki, Can Yumni Gündem, Yusuf Tuna, Şemsettin Akyol (2025)

Küllüoba Yerleşmesi İlk Tunç Çağı I Dönemi Arkeobotanik Analizinin Sonuçları,38. Arkeometri Sonuçları Toplantısı Bildirileri, A. Cavit Özcan, Hüreyla Balcı, Murat Türkteki (2024)

Tezler

Yüksek Lisans

İlk tunç çağı başlarında bir yerleşim dışı mezarlık alanı örneği: Küllüoba

An example of an extramural cemetery area in the beginning early bronze age: Küllüoba, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Ozan Karakaş 2025

Küllüoba Höyüğü; İlk Tunç Çağı II Dönemi, Aşağı Şehir Yapıları Yontma Taş Alet Endüstrisi, Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, Muhammet Dağhan 2025

Doktora

Küllüoba mutlak tarihleme verileri ışığında Batı ve İç Anadolu Erken Tunç Çağı kronolojisinin seramik üzerinden yeniden değerlendirilmesi

Reevaluation of Western and Central Anatolian Early Bronze Age chronology on ceramics in the light of Küllüoba absolute dating data, Hacettepe Üniversitesi, Yusuf Tuna 2024

Makaleler

Echoes of Loss: Socio-Cultural Interpretation of the Hand Relief with a Missing Finger on a Burial Pithos from Külliüoba, Anadolu Araştırmaları 32, <https://doi.org/10.26650/anar.32.1612569> (Sinem Türkteki) (25.07.2025)

pembenar Astroloji Sağlık Güzellik Yazarlar

Haberler > Yaşam Haberleri

Eskişehir'de 5 bin yıllık yas izleri! Mezardaki eksik parmağın sırrı: 'Dünyadaki tek örnek'

08.09.2025 - 06:51 | Son Güncellenme: 08.09.2025 - 09:46

Betül Yasemin Kökbek
betul.keskin@milliyet.com.tr

#Küllüoba #Pithos #Arkeoloji

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesi Yenikent Mahallesi'ndeki Külliüoba Höyüğü'nde gün yüzüne çıkan 5 bin yıllık pithos mezarın üzerindeki 'eksik parmaklı el' kabartması, arkeoloji dünyasında büyük bir merak uyandırdı. Uzmanlara göre bu gizemli motif, dönemin yas ve ölüm anlayışına dair bugüne dek hiç bilinmeyen sırları aydınlatma gücüne

Günü Geldi mi, Ödemen Tamam!

İskonto fırsatıyla erken tahsilat fırsatı

Detaylı bilgi

**“Zamanın Mayası, Eskişehir Küllüoba Kazısı’nda Bulunan 5000 Yıllık Ekmek” Eskişehir Arkeoloji Müzesi
(21.05.2025-21.06.2025)**

ZAMANIN MAYASI

ESKİŞEHİR KÜLLÜOBA KAZISINDA
BULUNAN
**5000 YILLIK
EKMEK
İLK KEZ
SERGİLENİYOR...**

21 MAYIS ÇARŞAMBA
SAAT 14:00
ESKİŞEHİR ARKEOLOJİ MÜZESİ

T.C.
**ESKİŞEHİR
VALİLİĞİ**

**ESKİŞEHİR
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

HALK EKMEK
Sağlıklı Neşelere

KNAUF INSULATION

NDTV
Turkey is Bringing 5,000 Year Old Bread Re...

Phys.org
Ancient bread rises again as Turkey recre...

Archaeology Magazine
News - 5,000-Year-Old Bread Buried in Br...

Times of India
This 5,000 year old bread recipe, gets...

Archaeology Magazine
News - 5,000-Year-Old Bread Buried in Bronze Ag...

BBC
Ancient bread recipe in Turkey has been ...

Daily Sabah
5,000-year-old bread unearthed in c...

Macao News
A Turkish bakery has recreated a 5,00...

GÜNDEM DÜNYA EKONOMİ SPOR ANALİZ KÜLTÜR İNFOGRAFİK PODCAST VIDEO FOTOĞRAF

KÜLTÜR

Küllüoba'da bulunan 5 bin yıllık ekmek "bereket getirsin" diye yakılarak gömülmüş

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde süren Küllüoba Höyüğü kazısında gün yüzüne çıkarılan 5 bin yıllık "Küllüoba ekmeği"nin, bereket getirmesi amacıyla yakılarak evin içine gömüldüğüne dair bulgulara ulaşıldı.

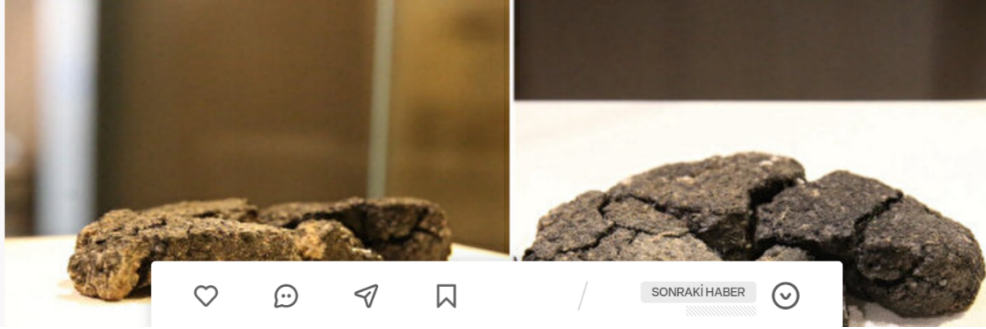
Yavuz Emrah Sever | 24.05.2025 - Güncelleme : 24.05.2025

YeniŞafak

Giriş yapın

Eskişehir'de 5 bin yıllık ekmek bulundu: Bunun başka bir örneği yok

08:18 22/05/2025, Perşembe • G: 22/05/2025, Perşembe
DHA

The 5,000-year-old bread recipe that's gone viral

By Gill Hyslop

04-Jun-2025 Last updated on 04-Jun-2025 at 09:01 GMT

BetKing

BET NOW

Football

ES Mostaganem

Draw

ASO Chief

1X2

1.69

3.50

5.00

Terms Apply | Play Responsibly 18+ | © 2023 All Rights Reserved By ST Gaming Limited T/A BetKing BIC: 1417108

Features

Ancient Bread Rises Again As Turkey Recreates 5,000-Year-Old Loaf

Round and flat like a pancake, 12 centimetres (five inches) in diameter, the bread was discovered during excavations at Kulluoba, a site near the central Anatolian city of Eskişehir.

By Khadijat Lawal

Updated May 28, 2025

Küllüoba'daki tarih yaşatılacak

EBB ve dünyaca ünlü fermentasyon şirketi Lesaffre'in protokolünde konuşan Küllüoba Höyüğü Kazı Başkanı Murat Türkteki, "Bu iş birliği sayesinde kazımız geniş kitlelere ulaşmamızda ve elde edilen bilgilerin paylaşılmasında da önemli katkılar sağlayacak" dedi.

HABER MERKEZİ

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesindeki Küllüoba Höyüğü kazılarında gün yüzüne çıkarılan ve 5 bin yıl öncesine ait olduğu belirlenen "Küllüoba Ekmegi", Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından yeniden üretilerek Üretici Marketlerde satışa sunulmuştu. Bu kapsamda Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ile 170 yıllık geçmişe sahip dünyaca ünlü fermentasyon firması Lesaffre arasında iş birliği protokolü, kazıların yürütüldüğü Seyitgazi'nin Yenikent Köyü'nde imzalandı. Lesaffre, sağladığı finansal desteğin yanı sıra kazı alanında güvenli yürüyüş yolları, ziyaretçiler için karşılama ve dinlenme alanları oluşturmayı, 5 bin yıl önce bölgede yetiştiği bilinen buğday çeşitlerinin korunması ve sürdürülebilir tarım uygulamalarına yönelik projeler geliştirmeyi hedefliyor. Protokole katılan Kazı Başkanı Murat Türkteki, Lesaffre Türkiye Genel Müdürü Ünsal

Yamaner, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi (EBB) Başkan Vekili Hasan Ünal, Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt ve EBB Halk Ekmek Müdürü Serap Güler, yaptıkları konuşmalarda iş birliğinin yalnızca ekmekle sınırlı olmadığını, aynı zamanda kültürel miras açısından da büyük bir değer taşıdığını vurguladı.

ORTAK BELLEĞİMİZİ ÇIKARIYORUZ

Küllüoba Höyüğü Kazı Başkanı Murat Türkteki, Küllüoba Kazısı için çok anlamlı bir adım attıklarını dile getirerek, "Arkeolojik kazı sadece toprak altındaki geçmişe ortaya çıkarmakla kalmaz aynı zamanda bu topraklara duyulan sevginin, merakın ve sorumluluğun da bir parçasıdır. Lesaffre ailesi bu sorumluluğu bizimle paylaşmayı seçti. Bu işbirliği sayesinde kazımız geniş kitlelere ulaşmamızda ve elde edilen bilgilerin paylaşılmasında da önemli katkılar sağlayacak.

Kültürel miras bilincinin yaygınlaşması açısından da bu desteği çok değerli buluyorum. Bildiğiniz gibi Küllüoba, Eskişehir'in en eski yerleşimi olarak biliniyor. Burada insanlar evler inşa ettiler, ürettirler, paylaştılar. Ve hepimizin bildiği gibi ekmeklerini de paylaştılar. Üstelik bugün bizimle de paylaşıyorlar. Biz sadece arkeolojik katmanları ortaya çıkarmaya çalışmıyoruz. Aynı zamanda insanlığın ortak belleğini anlamaya ve ortaya koymaya çalışıyoruz" diye konuştu.

İŞ BİRLİĞİMİZ BÜYÜYECEK

"Profesyonel hayatımın en gurur duyduğum anlarından birini yaşıyorum" diyen Lesaffre Türkiye Genel Müdürü Ünsal Yamaner, "170 yıllık bir fermentasyon uzmanı şirketini, 5 bin yıllık bir ekmekle buluşturuyoruz. Biz çok küçük bir adımı, çok küçük bir destekle başladık ama bundan sonra adım adım büyüyecek bir iş birliğinin temelini attık. 30 yıldır ılgıneyle kuyu kazar gibi süren çalışmalar var. Bizim desteğimizle umarım ki bu süreç biraz daha ilerler, daha düzenli ve hızlı bir şekilde yürütülür. Belki bu ekmegin başka örnekleri de bulunabilir. O dönem yaşamına, toplumsal düzenine dair yeni bulgular elde edilebilir diye ümit ediyorum. Amacımız, hem arkeoloji alanında çalışan bu eki- be daha rahat koşullarda çalışma imkanı sunmak, hem de bu tarihi değeri,

bu kültürel değeri ortaya koymak. Çünkü bu sadece bir ekmek değildir, aynı zamanda bir kültürel değerdir" dedi.

KAZI EKİBİNE GÜVENİMİZ TAM

EBB Başkan Vekili Hasan Ünal, daha önce Küllüoba Kazı resimlerinin sergilendiği etkinliği açmanın gururunu da yaşadığını aktararak, "Ben şanslı insanlardan biriyim. Birçok ortak noktamız var. Küllüoba'da gün yüzüne çıkarılan yaklaşık 5 bin yıl öncesine ait numuneler, kazılarda ortaya çıkan buluntular var. Daha neler çıkacak bilmiyoruz, kazılar devam ediyor. Çıkacak eserler hepimize ışık tutacak. Kazi ekibine güvenimiz tamdır" ifadelerini kullandı.

TANINIRLIĞIMIZI ARTIRACAK

Kazının 30 yıldır süren büyük bir emek ve sabırla hazırlanan önemli bulgular elde edilen bir çalışma olduğunu belirten Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt, "Bu yıl kazımıza özel sektörden ciddi

anlamda katkı sağlayan Lesaffre firmasını yürekten kutluyorum. Kültür, insanlığın ortak değeridir. 5 bin yıl önce ekmegi üreten insan ile bugün aynı emeği yaşatan Büyükşehir Belediyemizi de ayrıca tebrik ediyorum. Artık Küllüoba'nın Türkiye'de ve dünyada tanınır hale gelmesi bir adım daha öteye taşınacaktır diye düşünüyorum" diye konuştu.

ÜNLÜCE ÖNCÜLÜK ETTİ

EBB Halk Ekmek Fabrikası Müdürü Serap Güler ise, Lesaffre firmasının projeye ve tarihi bir değere büyük bir saygı gösterdiğini kaydederek, "2024 yılının son aylarında bulunmuş olan tarihi bir ekmekten söz ediyoruz. Sayın Ayşe Ünlüce Belediye Başkanımız bu ekmekle ulaştırdığında, kendisinin 'Biz de bunu yapabiliriz' demesiyle başlayan bir serüven oldu. 5 bin yıl öncesine ait bir ekmekten bahsediyoruz. Bilirsiniz, bir eşik altından çıkarılmış olan ve bir ritüel parçası olduğu düşünülen, ilk pişmiş formundaki bir ekmek" dedi.

Küllüoba'daki tarih yaşatılacak

EBB ve dünyaca ünlü fermentasyon şirketi Lesaffre'in protokolünde konuşan Küllüoba Höyüğü Kazı Başkanı Murat Türkteki, "Bu iş birliği sayesinde kazımız geniş kitlelere ulaşmamızda ve elde edilen bilgilerin paylaşılmasında da önemli katkılar sağlayacak" dedi.

HABER MERKEZİ

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesindeki Küllüoba Höyüğü kazılarında gün yüzüne çıkarılan ve 5 bin yıl öncesine ait olduğu belirlenen "Küllüoba Ekmeği", Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından yeniden üretilerek Üretici Marketlerde satışa sunulmuştu. Bu kapsamda Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ile 170 yıllık geçmişe sahip dünyaca ünlü fermentasyon firması Lesaffre arasında iş birliği protokolü, kazıların yürütüldüğü Seyitgazi'nin Yenikent Köyü'nde imzalandı. Lesaffre, sağladığı finansal desteğin yanı sıra kazı alanında güvenli yürüyüş yolları, ziyaretçiler için karşılama ve dinlenme alanları oluşturmayı, 5 bin yıl önce bölgede yetiştiği bilinen buğday çeşitlerinin korunması ve sürdürülebilir tarım uygulamalarına yönelik projeler geliştirmeyi hedefliyor. Protokole katılan Kazı Başkanı Murat Türkteki, Lesaffre Türkiye Genel Müdürü Ünsal

Yamaner, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi (EBB) Başkan Vekili Hasan Ünal, Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt ve EBB Halk Ekmek Müdürü Serap Güler, yaptıkları konuşmalarda iş birliğinin yalnızca ekmekle sınırlı olmadığını, aynı zamanda kültürel miras açısından da büyük bir değer taşıdığını vurguladı.

ORTAK BELLEĞİMİZİ ÇIKARIYORUZ

Küllüoba Höyüğü Kazı Başkanı Murat Türkteki, Küllüoba Kazısı için çok anlamlı bir adım attıklarını dile getirerek, "Arkeolojik kazı sadece toprak altındaki geçmişe ortaya çıkarmakla kalmaz aynı zamanda bu topraklara duyulan sevginin, merakın ve sorumluluğun da bir parçasıdır. Lesaffre ailesi bu sorumluluğu bizimle paylaşmayı seçti. Bu işbirliği sayesinde kazımız geniş kitlelere ulaşmamızda ve elde edilen bilgilerin paylaşılmasında da önemli katkılar sağlayacak.

Kültürel miras bilincinin yaygınlaşması açısından da bu desteği çok değerli buluyorum. Bildiğiniz gibi Küllüoba, Eskişehir'in en eski yerleşimi olarak biliniyor. Burada insanlar evler inşa ettiler, ürettiler, paylaştılar. Ve hepimizin bildiği gibi ekmeklerini de paylaştılar. Üstelik bugün bizimle de paylaşıyorlar. Biz sadece arkeolojik katmanları ortaya çıkarmaya çalışmıyoruz. Aynı zamanda insanlığın ortak belleğini anlamaya ve ortaya koymaya çalışıyoruz" diye konuştu.

İŞ BİRLİĞİMİZ BÜYÜYECEK

"Profesyonel hayatımın en gurur duyduğum anlarından birini yaşıyorum" diyen Lesaffre Türkiye Genel Müdürü Ünsal Yamaner, "170 yıllık bir fermentasyon uzmanı şirketini, 5 bin yıllık bir ekmekle buluşturuyoruz. Biz çok küçük bir adımla, çok küçük bir destekle başladık ama bundan sonra adım adım büyüyecek bir iş birliğinin temelini attık. 30 yıldır iğneyle kuyu kazar gibi süren çalışmalar var. Bizim desteğimizle umarım ki bu süreç biraz daha ilerler, daha düzenli ve hızlı bir şekilde yürütülür. Belki bu ekmeğin başka örnekleri de bulunabilir. O dönemin yaşamına, toplumsal düzenine dair yeni bulgular elde edilebilir diye ümit ediyorum. Amacımız, hem arkeoloji alanında çalışan bu ekibe daha rahat koşullarda çalışma imkanı sunmak, hem de bu tarihi değeri,

bu kültürel değeri ortaya koymak. Çünkü bu sadece bir ekmek değildir, aynı zamanda bir kültürel değerdir" dedi.

KAZI EKİBİNE GÜVENİMİZ TAM

EBB Başkan Vekili Hasan Ünal, daha önce Küllüoba Kazı resimlerinin sergilendiği etkinliği açmanın gururunu da yaşadığını aktararak, "Ben şanslı insanlardan biriyim. Birçok ortak noktamız var. Küllüoba'da gün yüzüne çıkarılan yaklaşık 5 bin yıl öncesine ait numuneler, kazılarda ortaya çıkan buluntular var. Daha neler çıkacak bilmiyoruz, kazılar devam ediyor. Çıkacak eserler hepimize ışık tutacak. Kazı ekibine güvenimiz tamdır" ifadelerini kullandı.

TANINIRLIĞIMIZI ARTIRACAK

Kazının 30 yıldır süren büyük bir emek ve sabırla hazırlanan önemli bulgular elde edilen bir çalışma olduğunu belirten Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt, "Bu yıl kazımıza özel sektörden ciddi

anlamda katkı sağlayan Lesaffre firmasının yürekten kutluyorum. Kültür, insanlığın ortak değeridir. 5 bin yıl önce ekmeği üreten insan ile bugün aynı emeği yaşıtan Büyükşehir Belediyemizi de ayrıca tebrik ediyorum. Artık Küllüoba'nın Türkiye'de ve dünyada tanınır hale gelmesi bir adım daha öteye taşınacaktır diye düşünüyorum" diye konuştu.

ÜNLÜCE ÖNCÜLÜK ETTİ

EBB Halk Ekmek Fabrikası Müdürü Serap Güler ise, Lesaffre firmasının projeye ve tarihi bir değere büyük bir saygı gösterdiğini kaydederek, "2024 yılının son aylarında bulunmuş olan tarihi bir ekmekten söz ediyoruz. Sayın Ayşe Ünlüce Belediye Başkanımıza bu ekmek ulaştırıldığında, kendisinin 'Biz de bunu yapabiliriz' demesiyle başlayan bir serüven oldu. 5 bin yıl öncesine ait bir ekmekten bahsediyoruz. Biliyorsunuz, bir eşik altından çıkarılmış olan ve bir ritüel parçası olduğu düşünülen, ilk pişmiş formundaki bir ekmek" dedi.

NDTV
Turkey is Bringing 5,000 Year Old Bread Re...

Phys.org
Ancient bread rises again as Turkey recre...

Archaeology Magazine
News - 5,000-Year-Old Bread Buried in Br...

Times of India
This 5,000 year old bread recipe, gets...

Archaeology Magazine
News - 5,000-Year-Old Bread Buried in Bronze Ag...

BBC
Ancient bread recipe in Turkey has been ...

Daily Sabah
5,000-year-old bread unearthed in c...

Macao News
A Turkish bakery has recreated a 5,00...

GÜNDEM DÜNYA EKONOMİ SPOR ANALİZ KÜLTÜR İNFOGRAFİK PODCAST VİDEO FOTOĞRAF

KÜLTÜR

Küllüoba'da bulunan 5 bin yıllık ekmek "bereket getirsin" diye yakılarak gömülmüş

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde süren Küllüoba Höyüğü kazısında gün yüzüne çıkarılan 5 bin yıllık "Küllüoba ekmeği"nin, bereket getirmesi amacıyla yakılarak evin içine gömüldüğüne dair bulgulara ulaşıldı.

Yavuz Emrah Sever | 24.05.2025 - Güncelleme : 24.05.2025

The 5,000-year-old bread recipe that's gone viral

By **Gill Hyslop**

04-Jun-2025 Last updated on 04-Jun-2025 at 09:01 GMT

Live TV ● Politics Business World Sports Entertainment Tech Opinion Podcast Crime Programmes More 🔍

BetKing

BET NOW

Football

ES Mostaganem

Draw

ASO Chlef

1X2

1.69

3.50

5.00

Terms Apply. | Play Responsibly 18+ | © 2025 All Rights Reserved by SV Gaming Limited T/A BetKing RC 1419108

Features

Ancient Bread Rises Again As Turkey Recreates 5,000-Year-Old Loaf

Round and flat like a pancake, 12 centimetres (five inches) in diameter, the bread was discovered during excavations at Kulluoba, a site near the central Anatolian city of Eskisehir.

By Khadijat Lawal

Updated May 28, 2025

Eskişehir'de 5 bin yıllık yas izleri! Mezardaki eksik parmağın sırrı: 'Dünyadaki tek örnek'

08.09.2025 - 06:51 | Son Güncellenme: 08.09.2025 - 09:46

Betül Yasemin Kökbek
betul.keskin@milliyet.com.tr

#Küllüoba

#Pithos

#Arkeoloji

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesi Yenikent Mahallesi'ndeki Küllüoba Höyüğü'nde gün yüzüne çıkarılan 5 bin yıllık pithos mezarın üzerindeki 'eksik parmaklı el' kabartması, arkeoloji dünyasında büyük bir merak uyandırdı. Uzmanlara göre bu gizemli motif, dönemin yas ve ölüm anlayışına dair bugüne dek hiç bilinmeyen sırları aydınlatma gücüne

İşCep Hayatım' bakıyoro tatilimi kolayca planlıyor

Hemen keşfed

Ayrıntılı bilgi: isbank.com

Ara

15.1

Çatıya kadar gömülmüş! Göbeklitepe ve Çatalhöyük'teki gibi; Kırmızı toprağın sırrı araştırılıyor

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde milattan önce 3 bin yıllarına dayanan şehir yapılanmasının gün yüzüne çıkarıldığı Küllüoba Höyüğü'nde, mimari sistemde tasarlanarak yapılmış ve özenle seçilmiş kırmızı toprakla gömülmüş yapılar bulundu.

DHA

Yayınlanma: 02.10.2024- 11:16

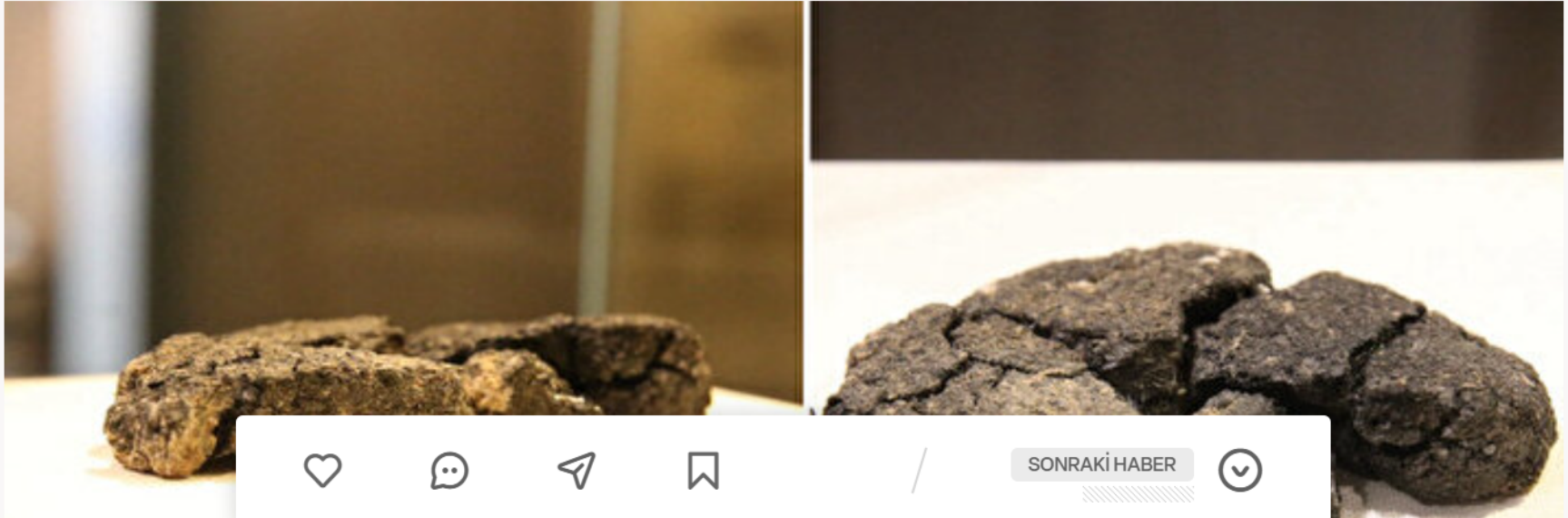
Son Güncelleme 02.10.2024 - 12:26

1 | 11

Seyitgazi ilçesine bağlı Yenikent Mahallesi'nde Küllüoba kazı çalışmaları, Kültür ve Turizm Bakanlığı

DHA

Küllüoba excavations reveal Bronze Age structure burial rituals in Türkiye

BY DAILY SABAH WITH AA | İSTANBUL | SEP 02, 2024 - 10:26 AM GMT+3 |

[Haberler](#) › [Foto Galeri Haberleri](#) › Küllüoba kazılarında 5 bin yıl ön...

Küllüoba kazılarında 5 bin yıl öncesine ait mezarlar bulundu; 4'ü şiddete bağlı, 2'si veremden ölmüş

Eskişehir'in Seyitgazi ilçesinde süren Küllüoba arkeolojik kazılarında 5 bin yıl öncesine tarihlenen mezarlar bulundu. İskeletlerde yapılan incelemede 4 bireyin şiddete bağlı olarak, 2 bireyin ise verem hastalığı nedeniyle öldüğü tespit edildi. Kazı Başkanı Prof. Dr. Murat Türkteki, geçen yıl 5 bin yıllık

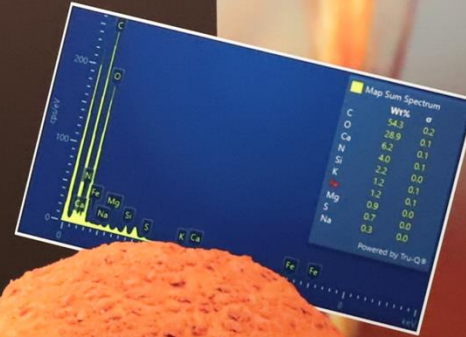
İÇİNDE NE VAR?

KÜLLÜOBA EKMEĞİ

ELEKTRON MİKROSKOPU ALTINDAKİ İNCELEMELERE GÖRE, İÇERİĞİNDE İRİ ÖĞÜTÜLMÜŞ GERNİK BUĞDAYI (*TRITICUM DICOCCUM*) (GÜNÜMÜZDE YAYGIN OLARAK BİLİNEBİLİR ALT TÜRÜ KAVILCA) VE MERCİMEK (*LENS CULINARIS*) BİRLİKTE SAPTANMIŞTIR.

HAMUR DOKUSU VE AYRICA NIŞASTA DA BU GÖRÜNTÜLERDE AÇIKÇA SAPTANABİLİR.

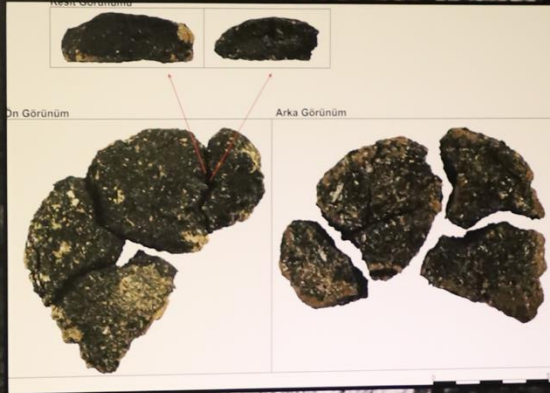
BU ANALİZLER SONUCUNDA EKMEĞİN YAPIMINDA KULLANILAN GERNİK BUĞDAYININ DÜŞÜK GLUTEN İÇEREN, KALSİYUM AÇISINDAN ZENGİN, SAĞLIKLI VE DOYURUCU BİR İÇERİĞE SAHİP OLDUĞU ANLAŞILMAKTADIR.

KÜLLÜOBA EKMEĞİ

YAKLAŞIK OLARAK MÖ. 3200 YILLARINA (ERKEN TUNÇ ÇAĞI BAŞLANGICI) TARİHLENEN EKMEK ANADOLU'DA BUGÜNE KADAR PIŞMIŞ VE FORMU ANLAŞILIR ŞEKİLDE BULUNAN İLK ÖRNEKTİR. EKMEK ÖRNEKLERİ ORGANİK MALZEME OLMALARI NEDENİYLE ARKEOLOJİK KAZILARDA BUGÜNE KADAR NADİREN SAPTANABİLMİŞ OLUP ÇOĞUNLUKLA KIRINTILAR ŞEKLİNDE OLDUĞUNDAN TANIMLANMASI DA OLDUKÇA ZORDUR. KÜLLÜOBA ÖRNEĞİ İSE GERÇEK ANLAMDA ŞEKİL VERİLMİŞ, MAYALANMIŞ, PIŞIRILMIŞ VE RİTÜEL AMACIYLA YAKILDIKTAN SONRA GÖMÜLMÜŞ HALDE BULUNMUŞTUR.

GÖRÜNTÜSÜ GÜNÜMÜZDEKİ EKMEK FORMUNDAN FARKLI OLAN KÜLLÜOBA EKMEĞİ 12 CM ÇAPINDA, 2.5 CM KALINLIĞINDA VE MEVCUT KISMI 65 GR AĞIRLIĞINDADIR. ÜST KISMI HAFİF DIŞBÜKEY, ÇÖREK BENZERİ DAİRESEL FORMDA OLUP, KENARINDAN BİR PARÇASININ KOPARILDIĞI ANLAŞILMAKTADIR. EKMEĞİN ALT YÜZEYİNDE FİTOLİT ADI VERİLEN BEYAZ RENKLİ OLUŞUMLAR BU HAMURUN MAYALANMA SÜRECİNDE YAPRAK ÜZERİNDE BEKLETİLMİŞ OLABİLECEĞİNİ GÖSTERİR.

İÇİNDE NE VAR?
KÜLLÜOBA EKMEĞİ

ELEKTRON MİKROSKOPU ALTINDAKİ İNCELEMELERE GÖRE İÇERİĞİNDE İRİ OĞUTULMUŞ CERNİK BUĞDAYI (TRITICUM DICOCCUM) (GÜNÜMÜZDE YAYGIN OLARAK BİLİNEN ALT TÜRÜ KAVILCA) VE MERCİMEK (LENS CULINARIS) BİRLİKTE SAPTANMIŞTIR.

HAMUR DOKUSU VE AYRICA NİŞASTA DA BU GÖRÜNTÜLERDE AÇIKÇA SAPTANABİLMEKTEDİR.

BU ANALİZLER SONUCUNDA EKMEĞİN YAPIMINDA KULLANILAN CERNİK BUĞDAYININ DÜŞÜK GLUTEN İÇEREN, KALSİYUM AÇISINDAN ZENGİN, SAĞLIKLI VE DOYURUCU BİR İÇERİGE SAHİP OLDUĞU ANLAŞILMAKTADIR.

KÜLLÜOBA EKMEĞİ

TRİTİKUM DICOCCUM İLE TÜRÜ YILLARINA BİRLEŞTİRİLMİŞTİR. TRİTİKUM DICOCCUM İÇERİĞİNDE İRİ OĞUTULMUŞ CERNİK BUĞDAYI (TRITICUM DICOCCUM) (GÜNÜMÜZDE YAYGIN OLARAK BİLİNEN ALT TÜRÜ KAVILCA) VE MERCİMEK (LENS CULINARIS) BİRLİKTE SAPTANMIŞTIR.

HAMUR DOKUSU VE AYRICA NİŞASTA DA BU GÖRÜNTÜLERDE AÇIKÇA SAPTANABİLMEKTEDİR.

BU ANALİZLER SONUCUNDA EKMEĞİN YAPIMINDA KULLANILAN CERNİK BUĞDAYININ DÜŞÜK GLUTEN İÇEREN, KALSİYUM AÇISINDAN ZENGİN, SAĞLIKLI VE DOYURUCU BİR İÇERİGE SAHİP OLDUĞU ANLAŞILMAKTADIR.

The 5,000-year-old bread recipe that's gone viral

By **Gill Hyslop**

04-Jun-2025 Last updated on 04-Jun-2025 at 09:01 GMT

